

Briselē, 4.12.2017.
COM(2017) 725 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par augstākā līmeņa domēna .eu ieviešanu, darbību un efektivitāti

1. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

2016. gada aprīlī augstākā līmeņa domēns .eu svinēja savu 10. gadskārtu. Šo desmit gadu laikā valsts koda augstākā līmeņa domēns .eu (*ccTLD*) turpināja vairot sava inovatīvā un mūsdienīgā paplašinājuma atpazīstamību, gan popularitātes ziņā panākot vēsturiskos augstākā līmeņa domēnus, kuri šajā vidē jau darbojas trīs gadu desmitus, gan visnotaļ sekmīgi konkurējot ar jaunajiem vispārējiem augstākā līmeņa domēniem (*gTLD*), kurus ieviesa 2014. gadā. 2017. gada 1. ceturkšņa beigās augstākā līmeņa domēns .eu bija septītais lielākais valsts koda augstākā līmeņa domēns pasaulē¹. Ar vairāk nekā 3,7 miljoniem reģistrētu nosaukumu domēns .eu jebkuram Eiropas iedzīvotājam, kurš meklē domēna nosaukumu savai tīmekļa vietnei, paver vērtīgu iespēju.

Atbilstoši Regulas (EK) Nr. 733/2002 par .eu pirmā līmeņa domēna ieviešanu 8. pantam Komisijai ir pienākums gadu pēc šīs regulas pieņemšanas un pēc tam reizi divos gados iesniegt Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu. Ziņojums tiek sagatavots par augstākā līmeņa domēna .eu ieviešanu, darbību un efektivitāti iepriekšējos divos gados, proti, laikposmā no 2015. gada 1. aprīļa līdz 2017. gada 31. martam.

2. DOMĒNA .EU TIESISKAIS REGULĒJUMS UN GALVENIE PRINCIPI

Augstākā līmeņa domēnu .eu izveidoja ar šādiem tiesību aktiem:

- Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 22. aprīļa Regula (EK) Nr. 733/2002 () par .eu pirmā līmeņa domēna ieviešanu (ar grozījumiem)²;
- Komisijas 2004. gada 28. aprīļa Regula (EK) Nr. 874/2004, ar ko nosaka sabiedriskās kārtības noteikumus par pirmā līmeņa domēna .eu ieviešanu un darbību, kā arī principiem, kas reglamentē reģistrāciju (ar grozījumiem)³.

Pašreizējais reģistra operators ir *EURid*, kas ir atbildīgs par augstākā līmeņa domēna .eu un tā variantu citos alfabētos organizēšanu, administrēšanu un pārvaldību. Pēc uzaicinājuma izteikt ieinteresētību un Eiropas Komisijas 2014. gada 11. aprīļa

¹ Domēns .tk joprojām netiek iekļauts statistikā tā specifiskā regulējuma un pārdošanas modeļa dēļ.

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 22. oktobra Regula (EK) Nr. 1137/2008, ar ko vairākus instrumentus, kuriem piemēro Līguma 251. pantā noteikto procedūru, pielāgo Padomes Lēmumam 1999/468/EK attiecībā uz regulatīvo kontroles procedūru — Pielāgošana regulatīvajai kontroles procedūrai – pirmā daļa (OV L 311, 21.11.2008., 1. lpp.).

³ Komisijas 2005. gada 10. oktobra Regula (EK) Nr. 1654/2005 (OV L 266, 11.10.2005., 35. lpp.), Komisijas 2007. gada 25. oktobra Regula (EK) Nr. 1255/2007 (OV L 282 26.10.2007., 16. lpp.), Komisijas 2009. gada 26. jūnija Regula (EK) Nr. 560/2009 (OV L 166, 27.6.2009., 3. lpp.), Komisijas 2015. gada 26. marta Regula (EK) Nr. 516/2015 (OV L 82, 27. 3.2015., 14. lpp.).

Īstenošanas lēmuma⁴ ar *EURid* 2014. gada 12. aprīlī tika noslēgts otrs pakalpojuma koncesijas līgums.

3. .EU DOMĒNA NOSAUKUMU REĢISTRĀCIJA UN LIETOŠANA

Šajā ziņojumā apskatītajā laikposmā .eu valsts koda augstākā līmeņa domēna izaugsme palēninājās, līdzīgi kā tas notika ar citu Eiropas valsts kodu domēniem. 2016. gadā .eu izaugsme gada griezumā bija negatīva. Kopējais gadā reģistrēto nosaukumu skaits 2015. gada beigās bija 3 862 467, bet 2016. gada 31. decembrī — 3 760 695. Samazinājums pagājušajā gadā var būt saistīts ar vairākiem faktoriem domēnu nosaukumu sistēmā, kā arī ar to nesaistītiem faktoriem, piemēram, tirgus piesātinātību, konkurences pieaugumu, mazāku to reģistratūru piedāvāto īpašo piedāvājumu skaitu, kuras iesaistījās jaunos *gTLD* reģistros, bet dažos gadījumos stagnējošas ekonomikas dēļ, kas ietekmēja arī citus šīs nozares dalībniekus, turklāt šāds samazinājums var būt saistīts arī ar pastāvīgiem centieniem izņemt no *Whois* datubāzes⁵ domēnu nosaukumus, kas satur nepareizus datus.

.eu domēnu nosaukumu atjaunošanas rādītājs ir vidēji 80 %, kas ir ļoti labs rādītājs, salīdzinot ar nozares vidējo (73 %).

Paplašinājums .eu (eu kirilicā) tika aktivizēts 2016. gada 1. jūnijā. 2017. gada 1. ceturkšņa beigās ar .eu paplašinājumu bija reģistrēti nedaudz vairāk par 2200 domēnu nosaukumiem.

Pēdējo divu gadu laikā situācija domēnu nosaukumu jomā ir būtiski mainījusies, jo tika ieviesti jauni vispārējie augstākā līmeņa domēni (piemēram, .car, .hotel), kas kļuva iespējams tādēļ, ka Piešķirto nosaukumu un numuru interneta korporācija (*ICANN*) atvēra atsevišķu sadaļu vispārējiem augstākā līmeņa domēniem (*gTLD*). Šā ziņojuma sagatavošanas laikā ir izveidoti vairāk nekā 1200 jaunu *gTLD*, un tiek prognozēts, ka līdz *ICANN* 2018. fiskālā gada beigām (*FY18*)⁶ būs pilnībā izveidoti un darbosies vairāk nekā 1240 *gTLD*. Šobrīd ar šāda veida domēna paplašinājumiem ir reģistrēti 25,6 miljoni domēnu nosaukumi no 329,3 miljoniem reģistrēto domēnu visā pasaulē (142,7 miljoni nosaukumi ir reģistrēti ar valsts kodu augstākā līmeņa domēniem)⁷.

Lai gan jauno *gTLD* tirgus prognozes nav piepildījušās, jo lietotāju pieprasījums ir bijis daudz zemāks nekā gaidīts, to izaugsme ir bijusi straujāka nekā vēsturiskajiem augstākā līmeņa domēniem.

Ņemot vērā vēsturiskās tendences un stāvokli tirgū, mērķis ir uzturēt stabilu, pozitīvu izaugsmi un pastiprināt darbu, lai .eu un tā kirilicas variants kļūtu par kvalitatīviem augstākā līmeņa domēniem.

⁴ Eiropas Komisijas 2014. gada 11. aprīļa Īstenošanas lēmums par pirmā līmeņa domēna .eu reģistra izraudzīšanu, kas publicēts *Oficiālajā Vēstnesī* (L 109/41) 2014. gada 12. aprīlī.

⁵ Sk. 5.6.3. iedaļu.

⁶ Sk. <https://www.icann.org/public-comments/fy18-budget-2017-03-08-en>.

⁷ Sk. *Verisign* domēnu nozares apskatu (*Verisign Domain Industry Brief*), 2016. gada 4. cet., https://www.verisign.com/en_US/domain-names/dnib/index.xhtml#executive-summary.

4. INTERNACIONALIZĒTIE DOMĒNA NOSAUKUMI (IDN)

4.1. .eu IDN

IDN ieviešana augstākajā līmenī ir ICANN kompetencē. Lai veicinātu tādu augstākā līmeņa interneta domēnu paplašinājumu ieviešanu, kas atbilst valsts kodiem (piemēram, .gr, .bg, .eu), bet kam nelieto latīņu rakstzīmes, ICANN 2009. gada 16. novembrī uzsāka IDN ccTLD ātrās virzības procesu⁸.

Pamatojoties uz iesniegumiem, ko Komisija saņēma no Kipras, Grieķijas un Bulgārijas par šo valstu vēlamajām .eu sufiksa versijām, EURid 2010. gada 5. maijā ICANN iesniedza pieteikumu reģistrēt .eu augstākā līmeņa domēna versijas kirilicā un grieķu alfabētā. Sākumā valdība uzskats, ka gan grieķu .eu, gan kirilicas .eu virkne ir maldinoši līdzīga esošajai ASCII ccTLD virknei (.eu), tādēļ par šo virkņu ieviešanu tika sākts ilgstošs izvērtēšanas process.

Kirilicas virknes (.eu) IDN ātrās virzības izvērtēšanas process tika veiksmīgi pabeigts, taču grieķu virkne (.eu) neizturēja procesa tehniskā novērtējuma daļu, jo tā ir “vai nu vizuāli identiska vismaz trim ISO 646-BV virknēm, proti, “.eu”, “.ev” un “.ey”, vai arī vizuāli sajaucama ar tām”.

2014. gada oktobrī pēc lūguma veikt atkārtotu izvērtēšanu tika saņemts atzinums, ka .eu virkne nav maldinoši līdzīga .ev un .ey, taču ir maldinoši līdzīga .EV un .EY.

Darba grupa, ko izveidoja, lai sniegtu turpmākus norādījumus par otrā virkņu līdzības izvērtēšanas procesa metodiku, tai skaitā dalīto ieteikumu interpretāciju, 2016. gada 23. jūnijā nāca klajā ar šādu ieteikumu – ja, lietojot lielos burtus, bet ne mazos burtus, virkne ir maldinoši līdzīga citām virknēm, tad priekšroka jādod virknei ar mazajiem burtiem.

Šā ziņojuma sagatavošanas gaitā tiek apsvērta iespēja izveidot vēl vienu darba grupu, lai sāktu izvērtēt pasākumus maldinošas līdzības mazināšanai reģistra līmenī.

5. REĢISTRA DARBĪBA

5.1. Reģistrs

EURid ir Eiropas mēroga bezpeļņas organizācija, kuras galvenā mītne atrodas Dīhemā [Diegem] Beļģijā, bet reģionālie biroji – Stokholmā, Prāgā un Pizā. Tajā ietilpst divi tās dalībnieki dibinātāji: *DNS Belgium* (.be reģistrs) un *Instituto di Informatica e Telematica* (.it reģistrs), kā arī astoņi asociētie dalībnieki. Tie ir šādi: *ARNES* (.si reģistrs), *CZ.NIC* (.cz reģistrs), *Business Europe* (39 ar nozari saistītu federāciju konfederācija no 33 valstīm), *ECTA Internet Committee* (Eiropas Kopienas Preču zīmju apvienība), *EMOTA* (Eiropas daudzkanālu un e-komercijas asociācija), *IAB Europe* (Interaktīvās reklāmas birojs), *CECUA* (Eiropas datorlietotāju apvienība) un *UEAPME* (Eiropas Amatniecības, mazo un vidējo uzņēmumu asociācija). 2016. gadā kā neatkarīga locekle organizācijai pievienojās intelektuālā īpašuma tiesību juriste *Marie-Emmanuelle Haas*.

⁸ Sk. <http://www.icann.org/en/topics/idn/fast-track/>.

EURid galvenie serveru centri atrodas Amsterdamā un Luksemburgā. Tajos tiek izmantotas vienādas iekārtas. *EURid* pašu pārvaldītie serveri atrodas Amsterdamā, Ļubļanā, Londonā un Prāgā, savukārt trīs kādamraides (*anycast*) pakalpojumu sniedzēji — *DENIC*, *NETNOD* un *DYN* — savus nosaukumu serverus⁹ ir izvietojuši visā pasaulē.

No cilvēkresursu viedokļa raugoties, *EURid* četros birojos 2017. gada 1. ceturkšņa beigās pavisam bija nodarbināti 50,3 pilnas slodzes darbinieki. Lielākā daļa darbinieku strādā ārējo attiecību komandā (kas ir atbildīga par attiecībām ar lielākajiem klientiem un atbalsta nodrošināšanu visās ES valodās) un tehniskajā departamentā.

5.2. Attiecības ar reģistratūrām

Saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem .eu reģistrs pats nepilda reģistratūras funkcijas. *EURid* galvenā prioritāte tomēr ir sniegt kvalitatīvus pakalpojumus tā 693 akreditētajām reģistratūrām. Akreditēto reģistratūru skaits pēdējo divu gadu laikā ir nedaudz samazinājies (2015. gada 1. ceturkšņa beigās bija 751 reģistratūra), jo turpinājās reģistratūru kontu konsolidācija un daudzi lieli Eiropas un pasaules mēroga tirgus dalībnieki pārpirka vairākas mazākas reģistratūras.

2016. gada novembrī .eu reģistrs sāka izmantot vienotās euro maksājumutelpas (*SEPA*) mehānismu un tā dēvēto pēcmaksas sistēmu, kas dod iespēju turpmāk pakalpojuma maksu reģistratūrām pārskaitīt tieši uz viņu bankas kontiem. Turklāt *EURid* veltīja lielāku uzmanību tām reģistratūrām, kuras nebija apmaksājušas rēķinus, un rezultātā *EURid* pārstāja apkalpot vairākus kontus.

5.3. Starptautiskās attiecības

Pārskata periodā .eu reģistrs turpināja regulāri un efektīvi līdzdarboties interneta ekosistēmā. Cita starpā tika veiktas šādas darbības:

- proaktīva dalība Eiropas valstu augstākā līmeņa domēnu reģistru padomes (*CENTR*) sanāksmēs un semināros;
- dalība *ICANN* sanāksmēs;
- *ICANN* valsts kodu nosaukumu atbalsta organizācijas (*ccNSO*) stratēģijas un darbības plānu darba grupas vadīšana;
- *ccNSO* Paplašinātās procesu līdzības izvērtēšanas komitejas (*EPSRP*) darba grupas vadīšana 2015. gada 2. ceturksnī;
- iesaistīšanās *IANA* uzraudzības nodošanas procesā un *ICANN* pārskatatbildības procesā *ccNSO* iecelta pārstāvja statusā Starpkopienas darba grupā;
- sadarbība ar *UNESCO* un *Verisign* saistībā ar ikgadējo IDN pasaules ziņojumu¹⁰;

⁹ Nosaukuma serveris ir serveris tīmeklī, kas specializējas tādu vaicājumu apstrādē, kas attiecas uz domēna nosaukuma dažādo pakalpojumu atrašanās vietu. Nosaukumu serveri ir nozīmīga domēnu nosaukumu sistēmas (DNS) sastāvdaļa. Tie ļauj izmantot domēnus IP adresu vietā.

¹⁰ Kopš 2016. gada beigām Pasaules IDN ziņojums (*World IDN Report*) ir pieejams elektroniskā versijā, kura oficiāli tika laista klajā Interneta pārvaldības foruma sanāksmē Guadalaharā Meksikā 2016. gada 7. decembrī. Pasaules IDN ziņojumu tiešsaistē sk. www.idnworldreport.eu. Interneta pārvaldības foruma 2016. gada semināru sk. šeit <https://igf2016.sched.com/event/8htA/ws19-enhancing-linguistic-and-cultural-diversity-in-cyberspace>.

- sadarbība ar ICANN, lai izplatītu *EURid* paraugpraksi Tuvo Austrumu un kaimiņvalstu, kā arī Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu reģistriem un reģistratūrām¹¹;
- partnerības ar mērķi sarīkot Interneta pārvaldības forumu Sv. Annas skolā Pizā;
- .eu akadēmijas atklāšana 2015. gada jūnijā¹²;
- Eiropas dialoga par interneta pārvaldību (*EuroDIG*) gadskārtējās sanāksmes rīkošana Briselē 2016. gada 9.–10. jūnijā sadarbībā ar Eiropas Komisiju.

5.4. Tirgvedības, izpratnes veicināšanas un komunikācijas pasākumi

2016. gada 7. aprīlī tika atzīmēta domēna .eu desmitā gadskārta. Par godu šim nozīmīgajam notikumam tika atklāta pilnīgi jauna tīmekļa vietne eurid.eu, kā arī prezentēts jubilejai īpaši veltīts izdevums tiešsaistes žurnālā "*.eu illustrated*"¹³.

Pēdējo divu gadu laikā *EURid* ir veicis daudzus un dažādus tirgvedības, izpratnes palielināšanas un komunikācijas pasākumus, proti:

- stiprinājis partnerības ar akreditētajām reģistratūrām, lai veicinātu augstākā līmeņa domēnu .eu, izmantojot līdzfinansēto tirgvedības programmu un tā dēvētās personalizētās samazināšanas shēmas. Līdzfinansētās tirgvedības programmas ietvaros 2015. un 2016. gadā tika iesniegti attiecīgi 52 un 57 dažāda veida priekšlikumi. Piedāvājot personalizētās samazināšanas shēmas, reģistrs radīja veidu, kā reģistratūras var gūt labumu no samazinātas reģistrācijas maksas atkarībā no to pārdošanas apjomiem — šādu pieeju izmanto daudzi augstākā līmeņa domēnu reģistri. Šī ziņojuma tapšanas laikā 98 % no visiem reģistrācijas gadījumiem 2017. gada 1. ceturksnī bija veikusi 331 reģistratūra, kas bija pievienojusies personalizētajām samazināšanas shēmām;
- pilnveidojis savas tiešās tirgvedības darbības, kuru mērķis ir vairot izpratni par .eu domēnu. Pie 2015. un 2016. gadā īstenotajām iniciatīvām jāmin divas ikgadējas interneta tirgvedības kampaņas, piedalīšanās atsevišķos ar domēniem saistītos gadatirgos un pasākumos visā Eiropā un reklāmas stendu kampaņas turpināšana Briseles lidostā. Turklāt par regulāru pasākumu šajos divos gados kļuvusi "*.eu Web Awards*" ceremonija;
- papildus reizi ceturksnī un gadā publicētajiem pārskatiem un reizi divos gados iznākošajam tiešsaistes žurnālam "*.eu illustrated*" uzturējis strukturētu klātbūtni sociālajos medijos¹⁴.

¹¹ Abos gadījumos bija iekļauts pētījums par domēnu tirgu attiecīgajos reģionos. Tuvo Austrumu un kaimiņvalstu pētījumu sk. šeit <https://www.icann.org/en/system/files/files/meac-dns-study-26feb16-en.pdf>, Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu pētījumu sk. šeit <https://www.icann.org/en/system/files/files/lac-dns-marketplace-study-13mar17-en.pdf>.

¹² Šīs iniciatīvas galvenais mērķis ir dot ieguldījumu nozares kolēģu, reģistratūru un nākamo paaudžu izglītošanā par interneta pamatiem, tā vēsturi, darbību, kā arī mārketinga, administrēšanas, drošības un juridiskajiem aspektiem.

¹³ Sk. <https://eurid.eu/en/about-us/publications/>.

¹⁴ Sk. profilus Facebook (*EUregistry*), Twitter (*@Euregistry*), YouTube (*Europeanregistry*).

5.5. Finansiālais stāvoklis

Reģistrs ir ārēja organizācija, kas lēmumus pieņem patstāvīgi, savukārt Komisija stingri pārbauda tā finansiālo stāvokli saskaņā ar tiesiskā regulējuma noteikumiem un pakalpojumu koncesijas līgumu. Neatkarīgs finanšu revidents veic pilnīgas grāmatvedības pārbaudes uz vietas. Komisija īsteno uzraudzības pienākumu, izskatot revidentu piezīmes, pusgada un gada finanšu pārskatus, ceturkšņa progresa ziņojumus, budžeta priekšlikumus, kā arī stratēģiskos un darba plānus. Finansiālos jautājumus regulāri apspriež ar reģistru pusgada sanāksmēs un dienestu līmeņa sanāksmēs.

Lai celtu savu konkurētspēju dinamiskajā augstākā līmeņa domēnu tirgū, *EURid* piedāvāja savām reģistratūrām personalizētas samazināšanas shēmas, kas tām ļauj samazināt maksu par jaunu nosaukumu reģistrēšanu atkarībā no reģistratūras pārdošanas apjomiem. No 2017. gada janvāra pamatmaksa par jauna domēna nosaukuma reģistrēšanu tām reģistratūrām, kuras ir pievienojušās personalizētajām samazināšanas shēmām, ir EUR 1,75.

Reģistra galvenie finanšu rādītāji 2015. un 2016. gadā saglabājās stabili. Reģistra ieņēmumi abos gados bija aptuveni EUR 13 miljoni, savukārt izdevumi 2016. gada beigās ievērojami samazinājās līdz nedaudz vairāk par EUR 11 miljoniem. Attiecīgi — no bilances viedokļa — finansiālais neto rezultāts bija mazāk līdzsvarots nekā iepriekšējos gados, un atlikums tika ieskaitīts Eiropas Savienības budžetā, proti, 2015. pārskata gadā EUR 1 238 723 un 2016. pārskata gadā EUR 2 748 873.

Komisija regulāri pārbaudīja izmaiņas reģistra budžetā paredzētajās izmaksās un faktiskajās izmaksās, it īpaši ar tirgvedību saistītās izmaksas (aptuveni EUR 3 miljoni 2015. gadā un EUR 2,7 miljoni 2016. gadā) un cilvēkresursu izmaksas (aptuveni EUR 4 miljoni 2015. gadā un EUR 3,9 miljoni 2016. gadā).

2016. gada beigās reģistram bija piecu veidu finanšu rezerves: nolietojums (EUR 0,8 miljoni), investīcijas (EUR 0,6 miljoni), sociālo maksājumu saistības (EUR 2,7 miljoni), juridiskās saistības (EUR 1,2 miljoni) un apgrozāmais kapitāls (EUR 1 miljons).

5.6. Darbības nepārtrauktība, noturība un kvalitāte

5.6.1. Darbības nepārtrauktība

2016. gadā sakarā ar dažādu kiberdraudu palielināšanos tika izvērtēta gadskārtējā darbības nepārtrauktības pārbaude. Tagad, kopš ikdienas darbā ir integrēts tradicionāls datu centra komutators, kas tiek regulāri izmantots apkopes pārtraukumos, *EURid* spēj pievērsties citai krīzes pārvarēšanas jomai.

Tādēļ 2016. gada otrajā pusē *EURid* noslēdza līgumu ar ārēju uzņēmumu par tā dēvēto ārkārtas situāciju teorētisko mācību organizēšanu. Ārkārtas situāciju teorētiskās mācības ir instruēts mācību process, kurā tiek simulēts negadījums un kura laikā tiek izvērtēta visa krīzes pārvarēšanas gaita. Atšķirībā no darbības nepārtrauktības plānošanas mācībām, kas norisinājās līdz 2016. gadam, ārkārtas situāciju teorētiskajās mācībās bija iesaistīta visa krīzes pārvarēšanas komanda, tostarp tehniskā struktūrvienība, juridiskā struktūrvienība, ārējo attiecību struktūrvienība un ģenerāldirektors. Kaut arī šīs mācības notiek tikai “uz papīra” un ir maksimāli kodolīgas, tās ļauj labi saskatīt iespējamus trūkumus.

EURid 2016. gadā arī veica vairākus negadījuma novēršanas un darbības atjaunošanas testus, taču resursu plānošanas un prioritāšu nesaskaņotības dēļ tie tika veikti retāk nekā sākotnēji plānots.

5.6.2. *Drošība*

Augstākā līmeņa domēns .eu izmanto domēna nosaukuma drošības paplašinājumu protokolu (*DNSSEC*). *DNSSEC* ir protokols, ar kura palīdzību var pārbaudīt parādāmā vārda servera atbildes (tīmekļa vietnes) autentiskumu līdz pat interneta saknes zonai veidā, ko dēvē par “uzticības ķēdi”. Lai papildus stimulētu *DNSSEC* ieviešanu, reģistratūras joprojām varēja izmantot 2013. gadā ieviesto tā dēvēto *DNSSEC* samazinājumu (EUR 0,02 atlaide domēna nosaukuma maksai mēnesī par pareizi parakstītu domēna nosaukumu). 2017. gada 1. ceturkšņa beigās bija 357 389 parakstīti .eu *DNSSEC* domēna nosaukumi.

Turklāt uzņēmuma līmenī, lai nodrošinātu drošus augstas kvalitātes pakalpojumus .eu akreditētām reģistratūrām un plašākai sabiedrībai, *EURid* izpildīja Starptautiskās Standartu organizācijas informācijas drošības standarta ISO/IEC 27001 prasības. Pēc Lielbritānijas Standartu iestādes (*British Standards Institution — BSI*) veiktās revīzijas .eu reģistram 2016. gada 28. jūnijā tika atkārtoti piešķirts ISO/IEC 27001 sertifikāts.

5.6.3. *Darbības ar mērķi uzlabot reģistrācijas datu precizitāti, mazināt domēnu nosaukumu ļaunprātīgu izmantošanu un sadarboties kibernetizācijas apkarošanā*

Reģistrs ir īstenojis pasākumus, lai apkarotu ļaunprātīgu rīcību interneta vidē, proti, domēnu nosaukumu regulāru ļaunprātīgu izmantošanu, piemēram, autortiesību pārkāpumus, pikšķerēšanu un kiberuzbrukumus, tostarp ļaunprogrammatūru izplatīšanu. Domēnu nosaukumi tiek pārbaudīti, īpašu uzmanību pievēršot to atbilstības kritērijiem, savukārt attiecībā uz jaunām reģistrācijām pārbauda, vai nav aizdomīgu pazīmju vai citu neatbilstību¹⁵. Saskaņā ar reģistratūras .eu akreditācijas līguma 4. pantu reģistratūrām jānodrošina, lai katra domēna nosaukuma īpašnieks ievērotu visus attiecīgo ES regulu un to turpmāko grozījumu noteikumus, .eu reģistrācijas kārtību un .eu noteikumus, kas publicēti reģistra tīmekļa vietnē.

Reģistrētāju sniegto reģistrācijas datu precizitātei ir arvien lielāka nozīme domēnu nosaukumu krāpnieciskas izmantošanas novēršanā un apkarošanā. Šajā nolūkā *EURid* 2014. gada 1. ceturksnī sāka īstenot *Whois* kvalitātes plānu. Pārskata periodā tika pilnveidotas procedūras, ar kurām ieviesa nepārprotamos gadījumos izmantojamu paātrinātu metodi. Paātrināto procedūru izmanto gadījumos, ja reģistrācijas dati ir acīmredzami nepareizi, ja domēna nosaukuma reģistrācijā ir manāmas aizdomīgas pazīmes vai ja rodas aizdomas par ļaunprātīgu izmantošanu vai kāds to apgalvo. Tādā gadījumā reģistrētājam ir pienākums trīs dienu laikā iesniegt reģistrācijas datu pierādījumus; pēc šīm trīs dienām attiecīgā domēna nosaukuma izmantošana tiek

¹⁵ Atbilstības kritēriji ir uzskaitīti Regulas Nr. 733/2002 4. panta 2. punkta b) apakšpunktā. Reģistram ir tiesības pārbaudīt reģistrācijas fakta derīgumu (Regulas Nr. 874/2004 3. pants). Reģistrēšanas kārtība paredz, ka reģistrētājam ir jāuztur pilnīgi un precīzi personas dati un funkcionējoša elektroniskā pasta adrese saziņai ar reģistru, kas saglabā tiesības anulēt nefunkcionējošas adreses domēna nosaukumu.

apturēta. 2016. gadā tika pārbaudīti vairāk nekā 18 000 domēnu nosaukumu, no kuriem vairāk nekā 9000 tika apturēti, bet vairāk nekā 1000 vēlāk tika atsaukti.

Papildus reģistrs turpināja sniegt pastāvīgu palīdzību tiesībaizsardzības un citām attiecīgām iestādēm. Beļģijā valsts līmenī *EURid* uzturēja regulāru dialogu ar ES iestāžu un aģentūru datorapdraudējumu reaģēšanas vienību (*CERT-EU*) un aktīvi sadarbojās ar citām iestādēm, piemēram, Beļģijas Federālo ekonomikas ministriju (*FOD Economie*), Beļģijas Muitas pārvaldi (*Cybersquad*) un ģenerālprokuratūru saistībā ar šo iestāžu cīņu pret nelikumīgām darbībām, kas saistītas ar .eu domēna nosaukumiem. Sadarbība galvenokārt bija vērsta uz viltotu izstrādājumu tirdzniecību, kur izmantoti .eu domēnu nosaukumi. Eiropas līmenī *EURid* 2016. gada decembrī parakstīja saprašanās memorandu ar Eiropolu, lai sāktu kopīgu darbu cīņā pret kibernetizāciju, apmainītos ar statistikas datiem un tendencēm kibernetizācijas jomā un apņemtos sadarboties ar projektiem kibernetizācijas apkarošanai¹⁶.

5.7. Tiesvedība un strīdi par domēnu nosaukumiem

5.7.1. Vispārējā tiesā un Eiropas Savienības Tiesā iesniegtās prasības

Pārskata periodā Vispārējā tiesā un Eiropas Savienības Tiesā nebija ierosināta neviena lieta.

5.7.2. Strīdu alternatīvas izšķiršanas kārtība

Strīdus par domēnu nosaukumiem var iesniegt izskatīšanai strīdu alternatīvas izšķiršanas (*ADR*) kārtībā — Čehijas Šķīrējtiesai, kas atrodas Prāgā.

Pavisam 2015. gadā tika iesniegtas 65 jaunas *ADR* sūdzības jeb vidēji 5 sūdzības mēnesī. Kopumā tika izbeigti 68 *ADR* strīdi (pieņemto sūdzību skaits: 46; noraidīto sūdzību skaits: 5; atsaukto sūdzību skaits: 2; nepilnīgi sagatavotu sūdzību skaits: 14; izlīgumu skaits: 1).

2016. gadā tika iesniegtas 80 jaunas *ADR* sūdzības jeb vidēji mazliet vairāk par 6 sūdzībām mēnesī. Tika izbeigti 67 *ADR* strīdi (pieņemto sūdzību skaits: 41; noraidīto sūdzību skaits: 9; atsaukto sūdzību skaits: 2; nepilnīgi sagatavotu sūdzību skaits: 14; izlīgumu skaits: 1).

No 2016. gada 1. jūnija var iesniegt strīdus, kas attiecas uz .eu domēnu nosaukumiem ar paplašinājumu kirilicā (.eu). 2017. gada 1. ceturkšņa beigās Čehijas Šķīrējtiesā nebija iesniegta neviena lieta par .eu.

5.7.3. Tiesas procesi

Pārskata periodā *EURid* ir bijis iesaistīts kā puse šādās lietās:

STRANSKY pret EURid

EURid 2015. gada 6. maijā ieviesa *IDNA2008* un homoglify sasaistīšanu un izziņoja savu turpmāko politiku attiecībā uz domēnu nosaukumiem, kuri vairs neatbilda šiem jaunajiem

¹⁶ Sk. <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/europol-enhances-cybercrime-and-internet-security-cooperation-signing-mou-eurid>.

noteikumiem. Politikā bija paredzēts vienu gadu ilgs pakāpeniskas izmantošanas izbeigšanas periods. Līdz 2016. gada 6. maijam neatbilstīgajiem domēnu nosaukumiem bija jābūt atsauktiem un tos nebija iespējams atkārtoti reģistrēt. Diviem turpmāk neatbilstīgiem domēnu nosaukumiem (*firstrowsports.eu* un *firstrow.eu*) derīguma termiņš pārsniedza izmantošanas izbeigšanas termiņu, proti, 2016. gada 6. maiju (līdz 2025. gada 28. februārim).

Abu domēna nosaukumu īpašnieks vērsās tiesā Čehijas Republikā pret *EURid* par vienu domēna nosaukumu, proti: *firstrowsports.eu*.

Rakstiskais spriedums tika saņemts 2016. gada 21. novembrī. Tiesas oficiālajā lēmumā ir teikts: “Atbildētājam (*EURid*) tiek uzdots nodrošināt domēna nosaukuma “*firstrowsports.eu*” darbību līdz 2025. gada 28. februārim, jo *EURid* noteikumu 13. pants neatļauj *EURid* vienpusīgi mainīt īpašnieka tiesības un pienākumus, bet tikai atļauj tam piemērot jaunus noteikumus visām turpmākajām reģistrācijām.

Kaut arī tiesas lēmums attiecas tikai uz vienu domēna nosaukumu, proti, *firstrowsports.eu*, un neattiecas uz *firstrow.eu*, *EURid* izpildīja tiesas lēmumu, piemērojot to abiem domēna nosaukumiem, un nodrošinās to darbību līdz to derīguma termiņa beigām, proti, līdz 2025. gada 28. februārim (šajā dienā tie tiks atsaukti).

Attiecīgi šī lieta tagad ir slēgta.

EURid pret *VAN COLLEM*

EURid 2016. gada 29. februārī uzsāka tiesvedību pret diviem domēna nosaukumu īpašniekiem (uzņēmumiem *Nanogenetics Ltd.* un *Citizen Engineering Services Ltd.*), kuriem ir viena un tā pati adrese (29 Harley Street, Marylebone, London, W1G 9QR). Ar reģistratūras *IO Domain UK Ltd.* starpniecību abi īpašnieki ir reģistrējuši aptuveni 1600 domēnu nosaukumu, veicot uzņēmējdarbību kā “*Universal Domains*” vienā un tajā pašā adresē (29 Harley Street, Marylebone, London, W1G 9QR). Izrādās, ka šajā adresē bija reģistrēti vairāk nekā 6000 Apvienotās Karalistes uzņēmumu. Šķiet, ka *Van Collem* kungs apgalvo, ka viņš pārstāv abus domēna nosaukumu īpašniekus, savukārt *EURid* ir iemesls domāt, ka *Van Collem* kungs patiesībā darbojas arī kā reģistratūra.

Tā kā šai reģistratūrai ir kavēti maksājumi EUR 7363,50 apmērā, *EURid* (pēc vairākiem brīdinājumiem) izbeidza tās akreditācijas līgumu sakarā ar līguma noteikumu pārkāpšanu.

Reģistratūras līguma izbeigšanas rezultātā visi domēna nosaukumu īpašnieki saņēma e-pastā automātisku paziņojumu ar aicinājumu atrast citu reģistratūru pēc saviem ieskatiem un pārcelt savus domēna nosaukumus uz izvēlēto reģistratūru. *Van Collem* kungs norādīja, ka viņš bija izvēlējis “*Lifestyle International BV*” (reģistrēts Nīderlandē). Šis uzņēmums patiešām bija iesniedzis pieteikumu .eu akreditācijas saņemšanai, taču tā kā tas nekad nebija veiksmīgi izpildījis akreditācijas procedūru, *EURid* bija noraidījis tā iesniegumu.

EURid piešķīra *Van Collem* kungam vairāk nekā 166 kalendārās dienas, lai pārceltu sev piederošos domēna nosaukumus (salīdzinājumam — citiem īpašniekiem līdzīgā situācijā parasti tiek dots 30 līdz 40 dienu ilgs "karantīnas" periods).

Tā kā *EURid* bija “rezervējis” šos domēna nosaukumus *Van Collem* kungam, bet maksu par tiem nesaņēma, tas nolēma sākt tiesvedību, lūdzot tiesu atzīt līgumu starp *EURid* un domēna nosaukumu īpašnieku(-iem) par izbeigtu.

Domēna nosaukumu īpašnieki (Nanogenetics Ltd un Citizen Engineering Services Ltd)

Tiesas sēde norisinājās (Briselē) 2017. gada 21. februārī, taču abi uzņēmumi līdz tiesas dienai jau bija likvidēti.

Tiesnesis nolēma, ka ir nepieciešams papildu laiks, lai vēlreiz pārbaudītu, vai tiešām abi uzņēmumi ir izslēgti no Apvienotās Karalistes Uzņēmumu reģistra, un tādēļ galīgo lēmumu atlika uz vēlāku laiku. *EURid* cer saņemt pagaidu lēmumu, ar kuru tiesnesis var atsākt vai neatsākt debates.

6. EMAS REĢISTRĀCIJA UN CO² KOMPENSĀCIJA

2012. gada 23. maijā *EURid* kļuva par pirmo EMAS sertificēto reģistru Eiropā (reģistrācijas numurs BE-VL-000016)¹⁷. 2015. gada 2. ceturksnī *EURid* pabeidza atkārtotās sertifikācijas procesu, sagatavojot vides deklarāciju 2015.–2017. gadam, kurā ir iekļauti seši mērķi. EMAS reģistrācija attiecas gan uz *EURid* galveno biroju Dīhemā Beļģijā, gan uz filiāli Pizā Itālijā (no 2015. gada 2. ceturkšņa).

Kopš 2013. gada *EURid* ir validējis savas CO² emisijas un pēc tam iepircis sertificētus CO² kredītus to kompensēšanai¹⁸.

7. SECINĀJUMI

Augstākā līmeņa domēna .eu modelis ir ieviests sekmīgi.

Pēdējos divus gadus .eu domēns ir darbojies jau citādā augstākā līmeņa domēnu vidē, nekā tā bija 2006. gadā, kad tas tika izveidots. Jaunie vispārējie augstākā līmeņa domēni ir pilnībā izmainījuši domēnu nosaukumu nozari. Arvien lielāks skaits reģistratūru iesaistījās jauno paplašinājumu pārvaldībā, savukārt vēsturisko augstākā līmeņa domēnu operatori ir sākuši izvērtēt sava piedāvājuma dažādošanas iespējas un izvērst uzņēmējdarbību jaunās jomās, kas ilgtermiņā varētu kompensēt jaunām reģistrāciju radīto ieņēmumu samazinājumu.

Eiropas Komisija 2016. gada beigās uzsāka Normatīvās atbilstības un izpildes programmas (*REFIT*) īstenošanu, pārskatot domēnu .eu reglamentējošās regulas, lai nodrošinātu, ka .eu tiesiskais regulējums joprojām atbilst tam paredzētajam mērķim. Tā ietver secīgu izvērtējumu un ietekmes novērtējumu. Izvērtējumā tiks pārbaudīti vismaz pieci obligātie vērtējuma kritēriji, proti, efektivitāte, lietderīgums, būtiskums, saskaņotība un ES pievienotā vērtība, un, to veicot, izvērtēs .eu tiesiskā regulējuma īstenošanu visā ES, EEZ un kandidātvalstīs kopš pirmās regulas pieņemšanas 2002. gadā. Šis izvērtējums

¹⁷ Sīkāka informācija par *EURid* apņemšanos vides jomā ir sniegta šeit: <https://eurid.eu/en/going-green/>

¹⁸ *EURid* 2015. gadā izvērtēja savas CO² emisijas 2014. gadā un iegādājās verificētus CO² kredītus, lai novirzītu tos *Ecomapuà* projektam, kura mērķis cita starpā ir saglabāt bioloģisko daudzveidību Amazones baseinā. 2016. gadā 2015. gada CO² emisijas tika kompensētas ar verificētiem CO² kredītiem, kas tika novirzīti *Dak Rung* hidroelektrostacijas projektam Vjetnamā.

kalpos par pamatu iespējamam uz nākotni vērstam ietekmes novērtējumam, kurā būs izklāstīta apzināto problēmu risināšanas kārtība un atbilstīgi tam 2018. gadā var tikt pieņemtas konkrētas iniciatīvas.

Daudzvalodība arī turpmāk būs gan .eu reģistra, gan Eiropas Komisijas galvenais mērķis. Jāatzīmē, ka septiņu gadu laikā, kopš *EURid* iesniedza pieteikumu .eu virknes reģistrēšanai grieķu valodā (.eu), *ICANN* to joprojām nav apstiprinājusi, aizbaidinoties, ka tas ir maldinoši līdzīgs citām virknēm. Komisija ir atkārtoti mudinājusi *ICANN* pabeigt šo procesu un uzsvērusi, ka *ICANN* nav pieturējusies pie tikpat stingras nostājas tad, kad nesenā pagātnē tā apstiprināja acīmredzami maldinoši līdzīgus jaunus vispārējos augstākā līmeņa domēnus (*gTLD*).

Reģistra nesenais proaktīvais atbalsts rīcībai, kuras mērķis ir novērst .eu domēna ļaunprātīgu izmantošanu un uzlabot tā drošību un uzticamību, tiek vērtēts kā nozīmīgs, un tas tiks veicināts arī digitālajā vidē, kur kibernetizācijas draudi un ietekme ir ievērojami palielinājusies.

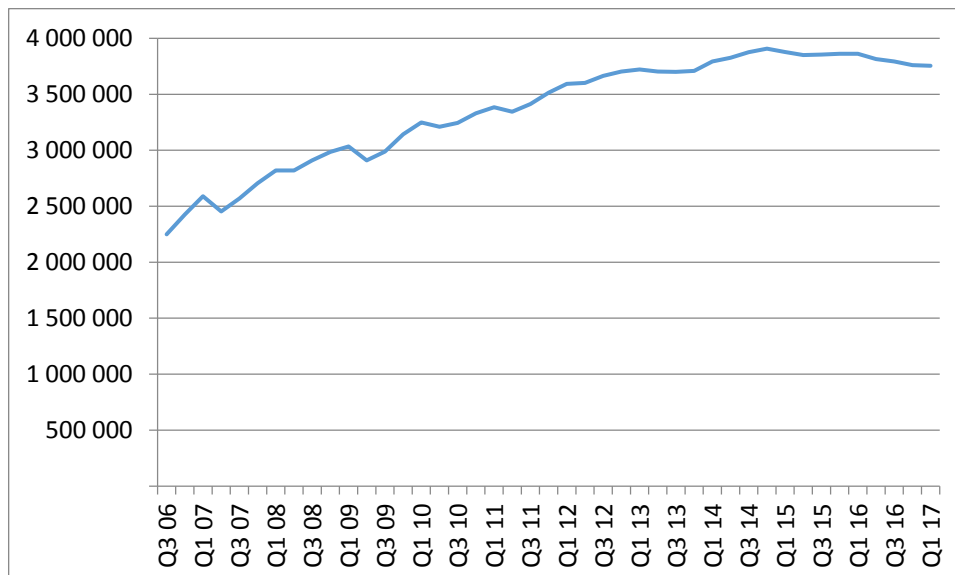
Eiropas Komisija turpinās regulāri un konstruktīvi sazināties ar reģistru, lai augstākā līmeņa domēns .eu arī turpmāk atbilstu augstākajiem DNS standartiem un lai tas kļūtu par eiropiešu pirmo izvēli. Secinājumi par augstākā līmeņa domēna .eu darbības rezultātiem atkal tiks sagatavoti 2018. gadā, kad būs kļuvuši zināmi pašlaik notiekošā *REFIT* novērtējuma rezultāti.

PIELIKUMS

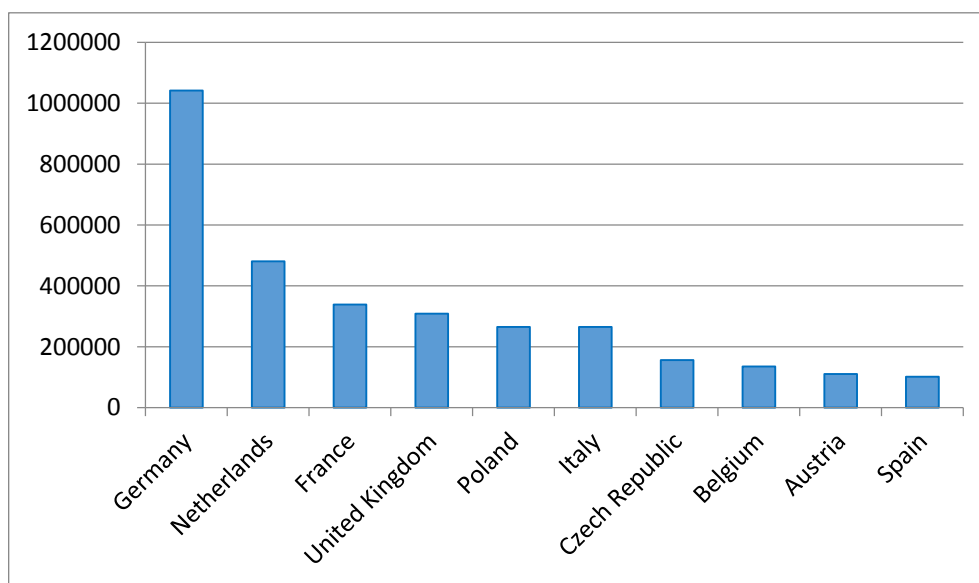
- .eu salīdzinājums ar *CENTR* reģistru datiem, 2017. g. 1. cet. beigas

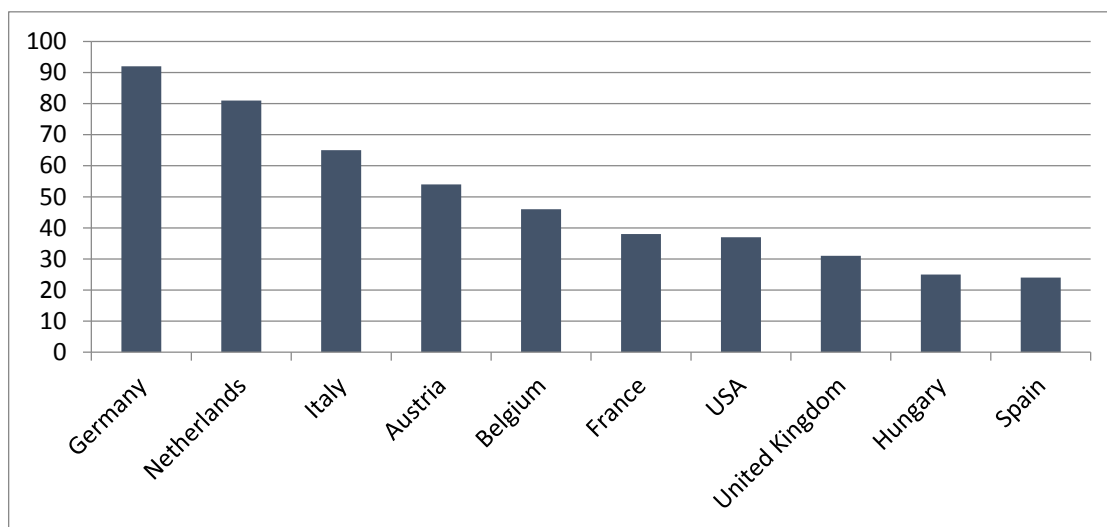
- .eu reģistrāciju skaits pa ceturkšņiem līdz 2017. g. 1. cet. beigām

- **Kopējais domēnu nosaukumu skaits pa reģistrācijas valstīm 2017. g. 1. cet. beigās**

- **Reģistratūru sadalījums 2017. g. 1. cet. beigās**

- **Reģistrēto IDN skaits 2017. g. 1. cet. beigās**

